

בס"ד. שיחת שבת פרשת נצבים, כ"ח אלול, ה'תשכ"ד.

בלתי מוגה

א. התחלת פרשת השבוע היא: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימך", "את אשר ישנו פה עמנו עומד היום גו' ואת אשר איננו פה עמנו היום"¹.

וענין זה שייך לראש-השנה – כמו שכתב רבינו הזקן ב'לקוטי תורה'²: "הנה פרשה זו קורין לעולם קודם ראש-השנה, ומרומז במלת "היום", דקאי על ראש-השנה, כי "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון"³, שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי'.. ראשיכם שבטיכם וגו' מחוטב עציך עד שואב מימך, פירט הכתוב עשר מדריגות, שכמו שיש עשר מדריגות בנפש האדם דהיינו ג' שכלים וז' מדות, כך הנה כל ישראל הם קומה אחת שלימה.. שנחלקת לעשר מדריגות, ובראש-השנה מתעלים כל המדריגות.. למעלה במקור חוצבם.. להיות לאחדים כאחד".

ומזה מובן, שקריאת פרשת נצבים קודם ראש-השנה היא לא רק הכנה שמחוץ להענין, אלא הכנה אמיתית שהיא חלק מהענין עצמו, והיינו, שענינו של ראש-השנה הוא האחדות של כל בני ישראל, ולא רק בני ישראל שבדור זה ("דור הולך ודור בא"⁴) ובראש-השנה זה, אלא גם בני ישראל שבכל השנים ובכל הדורות שלפני-זה ושל אחרי-זה.

ב. והביאור בזה:

ענינו של ראש-השנה הוא – כמאמר רבותינו ז"ל⁵ "אמר הקב"ה.. אָמְרוּ לְפָנַי בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה מַלְכוּת... כדי שתמליכוני עליכם.. ובמה בשופר". וכן על-ידי התפילות - לא רק תפילת מוסף (שבאה בהוספה על ג' התפילות שבכל יום, מצד קדושת היום) שלאחרי תקיעת שופר, אלא גם בתפילות שלפני תקיעת שופר, תפילת שחרית, ולפני-זה תפילת ערבית דליל ראש-השנה - שבהם מבקשים: "מלוך על העולם כולו בכבודך כו' והופע בהדר גאון עוזך על כל יושבי תבל ארצך, וידע כל פעול כו' כל יצור כו' כל אשר נשמה באפו וכו'" (וכמבואר בסידור האריז"ל⁶ שקאי על ג' עולמות בריאה-יצירה-עשיה, והיינו, שהבקשה היא שתהיה התגלות מלכותו יתברך בכל העולמות, כולל גם עולם העשיה), וחותרים בשם ומלכות "ברוך אתה ה' מלך על כל הארץ כו'" - שמזה מוכח שבוודאי פועלים זאת, שהרי "ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל מאחר שביקשנו כו'" (כמו שכתב רבינו הזקן ב'אגרת התשובה'⁷).

וכמבואר בדרושי חסידות⁸ שבראש-השנה חוזרים כל הדברים לקדמותם, וצריך לעורר ולהמשיך מחדש את כל הענינים משרשם ומקורם הראשון כפי שהוא בבחינת עצמותו יתברך, ובוזה גופא - לא רק המשכה מן הכלל אל הפרט (כמבואר ב'עטרת ראש'⁹), אלא גם המשכה חדשה, כמבואר ב'אגרת הקודש'¹⁰ ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר.. אור חדש ומחודש.. עליון יותר שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה".

וכדי לפעול המשכה נעלית כזו - לא די בקהל ישראל שנמצא בדור זה ובראש-השנה זה, אלא יש צורך בהתאחדות דכל בני ישראל שבכל הדורות: "אתם נצבים היום כולכם.. את אשר ישנו פה עמנו.. ואת אשר איננו פה גו'".

וכללות ענין האחדות של בני ישראל שבכל הדורות נפעלת על-ידי האחדות בדרך פרט - האחדות של כל בני ישראל בדור זה, והיינו, שלמרות חילוקי הדרגות שביניהם שנחלקים לעשר מדריגות,

(6) במקומו. הובא בלקו"ת שלח מז, א.

(7) פי"א (ק, א).

(8) לקו"ת פרשתנו נא, ב. ובכ"מ.

(9) שער ר"ה בתחלתו.

(10) סי"ד.

(1) כט, יד.

(2) ריש פרשתנו.

(3) נוסח תפילת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).

(4) קהלת א, ד.

(5) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.